

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 577/2024-35

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **BPT LEASING, a.s.**, Drieňová 34, Bratislava, IČO 31 357 814, zastúpenej Mgr. Vladimírom Šárnikom, advokátom, Rožňavská 2, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 25Odi/1/2018 a postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 3CoKR/12/2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 27. februára 2024 v znení jej doplnenia doručенého ústavnému súdu 9. apríla 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 25Odi/1/2018 (ďalej aj „napadnutý postup okresného súdu“) a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3CoKR/12/2020 (ďalej aj „napadnutý postup krajského súdu“, ďalej spolu s napadnutým postupom okresného súdu aj „napadnuté konania“). Navrhuje prikázať krajskému súdu konať v namietanom konaní vedenom pod sp. zn. 3CoKR/12/2020 bez zbytočných prietahov. Zároveň navrhuje priznať jej primerané finančné zadosťučinenie v sume 4 000 eur, ako aj náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Dňa 28. februára 2024 sťažovateľka doručila ústavnému súdu námietku zaujatosti proti sudkyňi Jane Baricovej, ktorú právny zástupca sťažovateľky odôvodnil „*negatívnou osobnou zaujatosťou*“ proti jeho osobe a o ktorej rozhodol ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 147/2024-11 z 20. marca 2024 v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho tak, že sudkyňa I. senátu ústavného súdu Jana Baricová nie je vylúčená

z konania a rozhodovania vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 567/2024. Predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť okamihom jeho prijatia ústavným súdom.

3. Z ústavnej sťažnosti a zo zapožičaného spisu všeobecného súdu (sp. zn. 25Odi/1/2018) vyplýva, že na okresnom súde sa od 22. februára 2018 vedie pod sp. zn. 25Odi/1/2018 konanie navrhovateľa proti dlžníkovi vo veci návrhu na zrušenie oddĺženia pre nepoctivý zámer.

4. Okresný súd vo veci samej rozhodol rozsudkom č. k. 25Odi/1/2018-256 zo 14. novembra 2019 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“), proti ktorému podal žalobca odvolanie. Vec bola krajskému súdu na rozhodnutie o ňom predložená 13. februára 2020.

5. Dňa 14. januára 2021 sťažovateľka oznámila vstup do napadnutého konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 25Odi/1/2018 ako intervenient. Okresný súd zaslal oznámenie o vstupe sťažovateľky do konania krajskému súdu 9. marca 2022.

6. Listom zo 6. februára 2024 krajský súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľky na „zaslanie zaručenej konverzie alebo originálu plnej moci“, keďže doručená fotokópia plnej moci nebola vo veci postačujúca. Sťažovateľka na predmetnú výzvu reagovala podaním z 21. februára 2024, v ktorom uviedla, že v prílohe oznámenia o jej vstupe do konania zo 14. januára 2021 predložila splnomocnenie vo formáte pdf, ktoré obsahovalo elektronické podpisy dvoch štatutárov intervenienta, ako aj právneho zástupcu sťažovateľky, k čomu krajskému súdu pripojila tzv. výsledok overenia podpisov na splnomocnení.

7. Krajský súd oznámil vstup intervenienta stranám konania listom z 22. februára 2024. Žalovaný doručil krajskému súdu návrh na rozhodnutie o prípustnosti intervenienta do konania z 23. februára 2024, v ktorom prezentoval názor o neprípustnosti sťažovateľkinho vstupe do napadnutých konaní.

8. Krajský súd uznesením č. k. 3CoKR/12/2020-408 z 24. apríla 2024 rozhodol tak, že výrokom I nepripustil vstup sťažovateľky ako intervenienta do napadnutého konania. Zároveň výrokom II zrušil rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

II.

Argumentácia sťažovateľky

9. Proti napadnutým konaniam sťažovateľka podala túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

a) okresnému súdu trvalo jeden rok a dva mesiace, pokiaľ predložil oznámenie o vstupe intervenienta do konania krajskému súdu;

b) od 13. februára 2020, keď bol súdny spis predložený krajskému súdu, tento nevykonal žiadny úkon ani dokazovanie a ani vo veci nerozhodol, t. j. je nečinný už štyri roky. Krajský súd sťažovateľke vytkol vady splnomocnenia, hoci bolo riadne elektronicky podpísané;

c) predmet sporu sa nevymyká z bežnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov;

d) nemala vedomosť o tom, že v čase doručenia oznámenia o svojom vstupe do konania okresnému súdu sa súdny spis už nenachádzal na tomto súde (bol predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní podanom proti rozsudku okresného súdu). Okrem uvedeného svojím konaním neprispela k neprimeranej dĺžke prebiehajúceho konania.

10. V rozsahu doplnenia ústavnej sťažnosti sťažovateľka navrhuje, aby si ústavný súd vyžiadal od okresného súdu súdny spis vedený pod sp. zn. 25Odi/1/2018 a od krajského súdu súdny spis vedený pod sp. zn. 3CoKR/12/2020.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľky je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým postupom okresného súdu a napadnutým postupom krajského súdu.

12. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (m. m. III. ÚS 144/2016, II. ÚS 59/2019).

13. Zjavná neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prieťahoch (napr. II. ÚS 93/03, III. ÚS 59/05, IV. ÚS 434/08, I. ÚS 210/2018), prípadne, ak argumenty v sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04, I. ÚS 192/2015).

14. Pojem „zbytočné prieťahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý nemožno vykladať a aplikovať len s ohľadom na lehoty uvedené v zákone. Pre posúdenie prípadných prieťahov v konaní orgánu verejnej moci sa preto o to viac vyžaduje náležité odôvodnenie ústavnej sťažnosti a aspoň čiastočný chronologický opis skutkového stavu či uvedenie konkrétnych skutočností umožňujúcich reálne posúdenie ich negatívneho materiálneho dopadu na osobu sťažovateľa a jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (I. ÚS 266/2021, ZNaU 88/2021). Ústavný súd pripomína svoju konštantnú judikatúru, z ktorej vyplýva, že popri uvedení sťažnostného petitu je ďalšou povinnosťou sťažovateľa, okrem opísania skutkových okolností, aj uvedenie právnych argumentov a právne posúdenie predloženého sporu (m. m. IV. ÚS 359/08, IV. ÚS 198/2012, IV. ÚS 54/2014, II. ÚS 594/2016). Sťažovateľ musí ďalej vysvetliť, v čom vidí porušenie základného práva alebo slobody, ktoré boli podľa jeho názoru konkretizovaným zásahom orgánu verejnej moci porušené. Nepostačuje len označiť namietané články ústavy či dohovoru (a iné). Je nevyhnutné, aby odôvodnenie ústavnej sťažnosti obsahovalo vysvetlenie ústavných požiadaviek, s ktorými namietaný postup orgánu verejnej moci kolideje, a pritom musí byť preukázané, do akej miery rozporovaný postup štátneho orgánu zasahuje do označených práv sťažovateľa (m. m. rozhodnutie Spolkového ústavného súdu Spolkovej republiky Nemecko sp. zn. 1 BvR 1584/10 z 24. augusta 2010, ods. 3, m. m. I. ÚS 209/2023).

Vo vzťahu k popísaným skutočnostiam ústavný súd konštatuje, že ústavná sťažnosť sťažovateľky obsahuje minimálnu právnu a ústavnoprávnu argumentáciu, čo by mohlo predznamenať odmietnutie jej ústavnej sťažnosti pre nesplnenie náležitostí ustanovených zákonom podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). V okolnostiach veci ju však posúdil ešte ako hranične spôsobilú na jej predbežné prerokovanie.

15. Ústavný súd pre úplnosť kontextu prejednávanej veci konštatuje, že hoci obsah základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je obdobný do tej miery, že ich porušenie ústavný súd posudzuje spoločne, perspektíva ústavného súdu vo vzťahu k jednotlivým štátnym orgánom je odlišná ako v prípade Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“). Európsky súd pre ľudské práva posudzuje namietané porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vo vzťahu k Slovenskej republike ako členskému štátu Rady Európy a ústavný súd ako vnútroštátny ľudskoprávny súd posudzuje potenciálne porušenie základných práv sťažovateľov vo vzťahu k jednotlivým štátnym orgánom (m. m. I. ÚS 390/2019). Nemožno preto konštatovať, že by ústavný súd pri posudzovaní namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v každom konaní automaticky sčítal dĺžku konania pred viacerými inštanciami štátnych orgánov a túto následne hodnotil bez ohľadu na okolnosti prípadu (m. m. I. ÚS 238/2022).

III.1. K namietanému porušeniu práv napadnutým postupom okresného súdu:

16. Ústavný súd z obsahu súdneho spisu (sp. zn. 25Odi/1/2018) sumarizuje, že sťažovateľka oznámila okresnému súdu svoj vstup ako intervenient do dotknutého konania listom zo 14. januára 2021. Okresný súd oznámenie o vstupe zaslal krajskému súdu 9. marca 2022. V čase uskutočnenia tohto oznámenia už konanie na okresnom súde neprebiehало, keďže okresný súd rozhodol vo veci samej rozsudkom č. k. 25Odi/1/2018-256 zo 14. novembra 2019 a na podklade žalobcom podaného odvolania bol súdny spis predložený krajskému súdu na rozhodnutie o ňom 13. februára 2020.

17. Sťažovateľkina argumentácia týkajúca sa napadnutého postupu okresného súdu sa v podstate obmedzila na tvrdenie, že súdu prvej inštancie trvalo jeden rok a dva mesiace, pokiaľ predložil oznámenie o jej vstupe (ako intervenienta) do konania vedeného pod sp. zn. 25Odi/1/2018 krajskému súdu. Tvrdí pritom, že v čase tohto oznámenia nemala vedomosť, že sa súdny spis už nachádza na odvolacom súde.

18. S prihliadnutím sa individuálne okolnosti prerokúvanej veci je možné konštatovať, že účel základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (resp. prejednanie záležitosti v primeranej lehote), ktorým je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu, nebol zo strany okresného súdu nerešpektovaný. V čase oznámenia o vstupe intervenienta do konania totiž už bolo okresným súdom vo veci samej rozhodnuté a vec sa zároveň nachádzala na krajskom súde, kde bola vedená pod sp. zn. 3CoKR/12/2020. Pokiaľ ide o obdobie približne jedného roka, ktoré uplynulo, pokiaľ sa predmetné oznámenie dostalo do dispozície krajského súdu, ústavný súd nenašiel príčinnú súvislosť medzi týmto časovým úsekom, sťažovateľkou prezentovanou argumentáciou a namietaným porušením jej práv. Z obsahu súdnych spisov (sp. zn. 25Odi/1/2018 a sp. zn. 3CoKR/12/2020) nie je ani

zrejme, že by predmetné obdobie ovplyvnilo celkovú dĺžku rozhodovania krajského súdu. Z judikatúry ústavného súdu zároveň vyplýva, že nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. I. ÚS 46/01). Ústavný súd uzatvára, že aj keď nemožno označiť dobu jedného roka a dvoch mesiacov na predloženie oznámenia o vstupe intervenienta do konania krajskému súdu za optimálnu, v konečnom dôsledku ju nie je možné vyhodnotiť ako ústavne neakceptovateľnú.

19. Vychádzajúc z popísaných skutočností a zo spôsobu sťažovateľkinej argumentácie prezentovanej v ústavnej sťažnosti, ústavný súd dospel k záveru, že napadnutý postup okresného súdu je z ústavnoprávneho pohľadu udržateľný, v dôsledku čoho odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky pri jej predbežnom prerokovaní ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu práv napadnutým postupom krajského súdu:

20. Sťažovateľka ďalej namieta štvorročnú nečinnosť krajského súdu, ktorý od predloženia súdneho spisu na rozhodnutie o podanom odvolaní nerozhodol vo veci samej ani do podania ústavnej sťažnosti.

21. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou spravidla zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú (i) právna a faktická zložitnosť veci, o ktorej súd rozhoduje, (ii) správanie účastníka súdneho konania a (iii) postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESJP v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa. Zohľadňuje pritom vždy konkrétne okolnosti tej-ktorej veci.

22. Krajský súd rozhodoval o odvolaní podanom proti rozsudku okresného súdu vo veci zrušenia oddĺženia pre nepoctivý zámer a o návrhu na rozhodnutie o prípustnosti vstupu intervenienta do konania. Ústavný súd nedospel k záveru, že dĺžka namietaného konania by bola ovplyvnená predmetom konania či samotnou právnou ani skutkovou zložitnosťou veci.

23. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných prieťahov v napadnutom konaní, bolo správanie sťažovateľky. Ústavný súd nezistil v obsahu zapožičaného spisu okresného súdu a krajského súdu také skutočnosti, ktoré by bolo možné pripísať na ťarchu sťažovateľky v súvislosti s dĺžkou namietaného konania. Z obsahu súdneho spisu je totiž zrejme, že na výzvu krajského súdu na „zaslanie zaručenej konverzie alebo originálu plnej moci“ reagovala v adekvátnom čase.

24. Ústavný súd napokon hodnotil aj samotný napadnutý postup krajského súdu. Ústavný súd považuje za dôležité prednostne vyjadriť sa k skutočnosti oznámenia vstupu sťažovateľky do konania ako intervenient, ktorá má podľa názoru ústavného súdu význam pre vymedzenie obdobia, ktoré podlieha posúdeniu namietanej protiústavnosti konania krajského súdu.

25. Sťažovateľka oznámila okresnému súdu svoj vstup do konania ako intervenient 14. januára 2021. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti už vyslovil, že vstupom do konania na miesto žalobcu alebo žalovaného nedochádza k prístúpeniu do konania (§ 79 Civilného sporového poriadku) a ani k intervencii (§ 81 a nasl. Civilného sporového poriadku), ale dochádza

k absolútnemu nahradeniu pôvodného subjektu konania novým subjektom, ktorý vstupuje aj do jeho práv a povinností. Ten, kto vstupuje do konania, prijíma stav konania ku dňu jeho vstupu do konania (§ 80 ods. 1 a 3 Civilného sporového poriadku), a teda si je vedomý aj existujúcich „výhod a nedostatkov“ prebiehajúceho konania. Ten-ktorý sťažovateľ je v takom prípade oprávnený namietat' postup všeobecného súdu a porušenie svojich práv od začiatku namietaného konania (m. m. I. ÚS 264/2021, I. ÚS 371/2024). *A contrario* k uvedenému tak možno konštatovať, že na sťažovateľkine namietané práva a právnu neistotu spojenú s prebiehajúcim konaním mohlo mať vplyv obdobie od jej oznámenia vstupu do dotknutého konania. Tomu zodpovedá aj to, že intervencia vzniká doručením podania tretej osoby, ktorým táto oznamuje súdu svoj vstup do konania (Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarčinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. *Civilný sporový poriadok. Komentár. 2. vydanie.* Praha : C. H. Beck, 2022. s. 312.). S prihliadnutím na popísané skutočnosti ústavný súd nemá pochybnosť o tom, že sťažovateľka môže relevantne namietat' porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru len pre štádium konania, ktoré nasledovalo po doručení jej oznámenia o vstupe do napadnutého konania (m. m. II. ÚS 143/2024).

26. Zo súdneho spisu okresného súdu (sp. zn. 25Odi/1/2018) a krajského súdu (sp. zn. 3CoKR/12/2020) vyplýva, že krajský súd bol vo veci nečinný v období do februára 2024, keď oznámil vstup intervenienta do konania jeho stranám. Vo veci samej následne rozhodol uznesením č. k. 3CoKR/12/2020-408 z 24. apríla 2024. Okrem toho, že zrušil rozsudok okresného súdu, zároveň nemôže bez povšimnutia ostať fakt, že na návrh žalovaného nepripustil vstup sťažovateľky (ako intervenienta) do konania. Sumarizujúc tieto okolnosti veci, ústavný súd rezumuje, že v konaní krajského súdu identifikoval obdobie nečinnosti, ktoré z pohľadu ustálenej judikatúry ústavného súdu, ale aj ESĽP (v civilných veciach dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy veci a po zohľadnení jej jednotlivých okolností nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) možno hodnotiť ako hranične udržateľné (obdobie približne troch rokov).

27. Zohľadňujúc vo veci už popísané individuálne okolnosti, teoretické východiská a vychádzajúc osobitne z judikatúry ústavného súdu, v zmysle ktorej kritériom pre rozhodovanie musí byť najmä intenzita, s ktorou malo byť zasiahnuté do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou zaručených základných práv alebo slobôd, ústavný súd konštatuje, že napadnutý postup krajského súdu sa síce nejaví ako optimálny (javí sa ako hraničný), avšak v okolnostiach prerokúvanej veci je z ústavnoprávneho pohľadu ešte udržateľný (povaha napadnutého konania nepatrí do kategórie tzv. citlivých konaní, vo veci už bolo krajským súdom rozhodnuté, intervenienta krajský súd nepripustil do konania).

28. Ústavný súd uzatvára, že k priesťahom v napadnutom konaní krajského súdu došlo, avšak vzhľadom na okolnosti predbežne prerokúvanej veci k nim nedošlo v ústavne relevantnej intenzite, ktorá by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie umožňovala ústavnému súdu dospieť k záveru o porušení základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov, resp. prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote, na podklade čoho jej ústavnú sťažnosť odmietol pri jej predbežnom prerokovaní ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

29. Keďže ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľky stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. októbra 2024

Miloš Maďar
predseda senátu